

Karibiska domstolen teckenspråkstolkar information om dombeslut

9 april 2024

Foto: Adobe stock

Karibiska domstolen för rättvisa (CCJ) använde teckenspråkstolk för första gången vid information om ett domslut. Tolkningen skedde digitalt via YouTube och den information som tolkades var domen vid ett känt lokalt mål.

CCJ ligger i Trinidad och är den högsta och slutliga domstolen för vissa länder inom den Karibiska gemenskapen. År 2022 etablerade CCJ:s ordförande, Adrian Saunders, en kommitté för att förbättra tillgången till rättvisa för personer med funktionsnedsättningar. Denna kommitté har utvecklat policys och riktlinjer för att skapa en mer tillgänglig och inkluderande domstol vilket föranlett till att man bestämt sig för att ha teckenspråkstolk vid information om dombeslut.

Den information som teckenspråkstolkades först var om ett lokalt känt mål som involverade bolaget New Building Society Ltd från Guyana och dess före detta verkställande direktör.

Beslutet att inkludera teckenspråkstolkning välkomnas som ett viktigt steg mot ett mer rättvist rättssystem inom Karibien och förstärker CCJ:s engagemang för att upprätthålla rättsstatsprincipen för alla sina medborgare. CCJ planerar att fortsätta använda teckenspråkstolkning i kommande sändningar.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Familjen Hellöre har blivit dokumentärserie i Finland

9 april 2024

Foto: viittomakielinenkirjasto.fi

På Finlands dövas förbunds teckenspråkiga bibliotek har nu en serie om familjen Hellöre släppts. Det är en serie i sex delar som handlar om familjen Hellöre, vars liv och öden utspelades i Jakobstadsregionen. Tittarna får se hur det var att leva som döv i regionen och om den döva föreningens betydelse under början av 1900-talet.

Serien är ett resultat av ett samarbete mellan Anita Hellöre och Outi Ahonen. Idag bor Anita Hellöre och hennes två barn med barnbarn i Sverige. Anita och Outi är manusförfattare samt regissörer. I den första delen av serien delar Anita Hellöre med sig av familjens ursprung, berättar om sina farföräldrar Viktor och Hilja och hur deras vägar korsades. Det är en berättelse om kärlek och öden som sätter scenen för resten av serien.

I den andra delen presenteras en annan viktig person i familjens liv; dövblinde Frans Leijon. Han var en central figur som blev en integrerad del av Hellöres familj. Frans Leijon är också föremål för Anita Hellöres bok "Frans Leijon" från 2009, som nu blivit en teaterpjäs i Riksteatern Creas regi.

Serien bjuder på en djupdykning i en värld som många kanske inte känner till fullt ut. Det är en berättelse om familjens gemenskap i synnerhet och om dövas kamp i allmänhet. Genom att lyfta fram andra döva människors erfarenheter från förr kan den gemensamma historien förstås.

Serien är på finlandsvenskt teckenspråk och kan ses på Finlands dövas förbunds teckenspråkiga bibliotek på webben. Varje del är 12,5 minuter lång.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Döva Kaylee Hottle är tillbaka som Jia i “Godzilla x Kong”-uppföljaren

9 april 2024

Foto: Adobe stock

Återigen möts två av de mest ikoniska monsterkaraktärerna genom tiderna, Godzilla och Kong, i filmen “Godzilla x Kong: The New Empire”. Döva Jia har en viktig roll i titanernas kamp mot ett enormt hot som utmanar både jättarnas och mänsklighetens existens.

Även i den första filmen “Godzilla x Kong” från 2021 var karaktären Jia med. I filmen blev Jia, som är döv, föräldralös och fick sitt folk utplånad av fienden. Hon beskyddades av Kong och i samband med det skapades ett unikt och speciellt band med den jättelika apan då bägge kommunicerar på amerikanskt teckenspråk, ASL.

Uppföljaren “Godzilla x Kong: The New Empire” hade premiär på vita duken 27 mars 2024. I den tvingas Godzilla och Kong samarbeta för att bekämpa ett gemensamt hot mot dem själva och mänskligheten. Men de kan inte göra det utan hjälp av Jia, återigen spelad av 16-årige Kaylee Hottle, som ger filmen dess hjärta och själ.

Kaylee Hottle, som är fjärde generationens döv bor i USA och går på Texas High School for the Deaf i Austin, berättar i olika intervjuer hur exalterad hon är över att få se Jia på vita duken. “Hon är en ung döv flicka, precis som alla andra där ute, den här resan som hon gör kommer bara att bli så fantastisk.”

Kaylee berättar att hennes skådespelarkarriär började i en reklamfilm för Convo, ett dövt företag som driver förmedlingstjänst för bildtelefoni i USA. Regiassistenten för “Godzilla x Kong” fick syn på henne i reklamen och insåg att de nu hittat den perfekta matchningen till karaktären Jia och på den vägen är det.

Värt att nämna är att under filminspelningen av “Godzilla x Kong” lärde svenske Alexander Skarsgård och övriga skådespelare sig ASL för att bättre kunna

kommunicera med Kaylee.

Filmen är bara ett av många goda exempel på dövrepresentationen inom underhållningsindustrin. Vi kan i storfilmerna "CODA" och "Godzilla x Kong: The New Empire" se starka huvudkaraktärer som representeras av döva individer.

"Godzilla x Kong: The New Empire" är inte bara en film om jättar som slåss; det är också en hyllning till dövhetens mångfald och styrka. Med Kaylee i spetsen visar denna film att alla, oavsett bakgrund eller förmåga, har en plats på vita duken och att deras röster förtjänar att höras och ses.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Unity expo - en teckenspråkig mäsäa i fyra städer

9 april 2024

Foto: SIMA folkhögskola

SIMA folkhögskola arrangerar en teckenspråkig mäsäa som har fått namnet Unity expo. Mässan arrangeras den 12 april i fyra städer samtidigt.

Unity expo genomförs för första gången i ett samarrangemang mellan fyra enheter på SIMA folkhögskola; Stockholm, Örebro, Göteborg och Malmö/lund.

Mässan ska vara en teckenspråkig mötesplats där man samlar lokala tjänsteleverantörer, organisationer, utbildningsinrättningar och företag som erbjuder tjänster eller produkter som är riktade till teckenspråkiga. Det är en mäsäa som riktar sig till teckenspråkiga i alla åldrar, men även andra icke-teckenspråkiga är välkomna.

Under mässan ska Zuejia (Zara) Zackso föreläsa för alla fyra enheter om hur hon

liftade från Chile till Alaska, USA, och om att lyckas med sina drömmar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

EUD begär att döva kan lämna motioner på teckenspråk

9 april 2024

Foto: EUD

Den 19 mars 2024 gick Europeiska Unionen för Döva (EUD) till EU:s utskott för petitioner där EU-medborgare kan lämna in motioner (PETI). Detta utskott fungerar som en viktig bro mellan EU-medborgare och EU-institutioner. Det ger ett sätt för EU-medborgare att framföra sina bekymmer och idéer till EU.

EUD var inbjuden att komma och diskutera en begäran som de lämnade in till EU för 8 år sedan. Begäran innebär att döva EU-medborgare ska ha möjlighet att lämna in motioner på sina nationella teckenspråk.

EUD:s begäran har varit obesvarad i flera år, men har nu återupplivats av EUD för att få den på utskottets dagordning.

EUD gav utskottet en uppdatering om begäran men bad också omedelbart utskottet att uppfylla begäran. Enligt EUD är bristen på möjlighet att lämna in motioner på nationella teckenspråk ett brott mot artiklarna 9 och 21 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

EUD:s begäran stöds av flera ledamöter i Europaparlamentet.

Genom denna begäran syftar EUD till att ytterligare utöka döva EU-medborgares fulla politiska deltagande i EU.

Jos de Winde, Dnieuws

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

AI-handskar som kommunikationsverktyg på arbetsplats

9 april 2024

Foto: Adobe stock

Glovatrix har utvecklat handskar som använder avancerad artificiell intelligens (AI) för att översätta teckenspråk till tal. Genom att träna en egen algoritm på en unik datamängd har företaget skapat en lösning för att underlätta kommunikation för döva och hörselskadade på arbetsplatser.

Företaget Glovatrix grundades 2020 av Parikshit Sohoni och Aishwarya Karnataki i Indien. De har skapat handskarna som ett kommunikationsverktyg för arbetsplatser. Nu har företaget säkrat finansieringen av sin nya produkt på 75 lakh rupees (nästan en miljon svenska kronor) genom statliga bidrag och andra källor.

Parikshit förklarar att handskarna är utrustade med inbyggda sensorer och drivs av en AI-algoritm i ett moln. En speciell app agerar som en länk mellan algoritmen och sensorerna i handskarna, vilket möjliggör en översättning av teckenspråk till tal och vice versa.

På Startup Mahakumbh-evenemanget i New Delhi hölls en demonstration och Parikshit använde handskarna för att på teckenspråk säga "Hej, hur mår du?", vilket korrekt översattes till tal genom appen.

Teckenrapport har tidigare rapporterat om olika företags produkter som erbjuder översättning från teckenspråk till tal. Det här företagets ambitioner sträcker sig längre än så, de siktar på att möjliggöra tvåvägskommunikation genom att

integrera mikrofoner och en skärm på handskarna för att översätta tal till text eller bild också. Handskarna skulle då bli mer effektiva som kommunikationsverktyg.

För att förbättra produktens användbarhet och precision planerar företaget att anställa 10 döva personer för att spela in fler tecken, vilket garanterar att handskarna kan tolka en mångfald av teckenspråksuttryck korrekt.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Stockholms universitet lägger ned dövläroverutbildning

9 april 2024

Foto: Ingmarie Andersson/Stockholms universitet

Stockholms universitet har beslutat att omforma sin strategi för att utbilda pedagoger för döva och hörselskadade elever. Efter att ha utvärderat resultaten från två antagningsomgångar av grundläroverprogrammen med inriktning mot förskoleklass och årskurs 1-3, samt årskurs 4-6 med profil teckenspråkig tvåspråkig undervisning, har universitetet kommit fram till att den separata profilen inte uppfyllde förväntningarna.

Teckenrapport har tagit kontakt med Stockholms universitet för att få reda på vad som har hänt med läroverutbildningen för döva. Stockholms universitets pressekreterare svarade att under de två antagningsomgångarna, som ägde rum 2018 och 2021, sökte 7 respektive 4 studenter till programmen. Av dessa har endast 3 studenter nu tagit examen, medan de resterande har avbrutit sina studier. Denna utvärdering har lett till slutsatsen att det behövs en annan modell för att tillgodose behoven hos döva och hörselskadade elever.

Enligt universitetet är den mest genomförbara lösningen att integrera döva och hörselskadade läroverstudenter i de vanliga läroverprogrammen. Detta är redan fallet

och alla lärarstudenter ges möjlighet att söka fristående kurser med fokus på döva och hörselskadade elever samt teckenspråk, antingen som valbara kurser eller efter programmets slut. Syftet är att förbereda studenterna för att kunna undervisa målgruppen efter examen.

För närvarande erbjuds redan kurser som introducerar teckenspråk för lärarstudenter och som fokuserar på barns teckenspråk i förskoleåldern. Planer finns även på att erbjuda fler kurser, inklusive kurser om skrivprocessen för döva och hörselskadade barn samt flerspråkighet hos denna elevgrupp.

Förutom grundlärarprogrammen satsar Stockholms universitet på att utveckla lärarutbildningen för döva och hörselskadade elever på flera sätt. Det förs en kontinuerlig dialog med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) för att identifiera behoven av kompetens inom specialskolan. Dessutom erbjuds speciallärarutbildning med specialisering mot dövhet eller hörselskada vid universitetet och det är även möjligt att erhålla en ämneslärarexamen i svenskt teckenspråk genom kompletterande pedagogisk utbildning.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

De negativa effekterna av Milanokongressen erkända av UNESCO

9 april 2024

Foto: WFD

Onsdagen den 27 mars utfärdade Dövas världsförbund (WFD) ett pressmeddelande om inkluderingen av de negativa effekterna av Milanokongressen 1880 för döva i världen. Syftet är att pressmeddelandet ska läggas in i UNESCO:s register "Memory of the

World”, som skapades 1992 för att bevara världens dokumentariska arv. UNESCO är FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Det långsiktiga arbetet började år 2021, inom ramen för ett WFD-projekt som stöds av stiftelsen Nippon Foundation. Inledningsvis skapades en verktygslåda avsedd att stödja nationella förbund runt om i världen i deras arbete med att erkänna teckenspråk. Vidare jobbade projektet för att lägga in ett pressmeddelande i UNESCO:s register "Memory of the World" eftersom det registret hittills inte innehållit något om döva.

Pressmeddelandet påminner om att den Internationella kongressen i Milano 1880 för förbättring av döva och stumma fastställde att muntlig utbildning hade företräde framför teckenspråk för döva barn. Denna förändring har lett till en snabb nedgång av användningen av teckenspråk i utbildning, med skadliga konsekvenser för dövas mänskliga rättigheter runt om i världen. WFD:s ordförande, Joseph J. Murray, betonar den språkliga bristen och den sociala marginaliseringen som hela generationer har lidit av, effekter som fortfarande märks idag, 140 år senare.

För att vittna om dessa långvariga konsekvenser av Milanokongressen har WFD samlat tre originalrapporter från kongressen (på franska, engelska och italienska) samt en rapport från Vancouverresolutionen. Den resolutionen uppkom vid den 21:a internationella dövlararkongressen 2010. I resolutionen avvisar man besluten från Milanokongressen och uppmanar nationer att erkänna alla språk, inklusive nationella teckenspråk, i sina utbildningsprogram.

Dessa fyra dokument lämnades in till UNESCO:s register "Memory of the World", skapat 1992 med syftet att bevara världens dokumentariska arv. Registret inkluderar för närvarande 494 samlingar, inklusive Förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1789 och Gutenbergbibeln från 1455. I maj 2023 registrerades de fyra WFD-dokumenterna i registret och därmed är det första gången som döva har inkluderats i registret. WFD välkomnar detta officiella erkännande av de negativa konsekvenserna av Milanokongressen och tror att det kommer att vara ett kraftfullt verktyg för att försvara dövas rätt till teckenspråk.

Sarah Massiah, Média 'Pi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

Döva fick se fotbollsmatch med tolk i mobilen

9 april 2024

Foto: Privat

Kvartsfinalen i Women Champions League på plats blev en ny upplevelse genom teckenspråkstolk i Got Event-appen för Pernilla Norberg.

Göteborgsföretaget Got Event skriver att de vill att fler ska ha möjlighet att uppleva magiska ögonblick på deras arenor. Därför har de utvecklat appen Got Event Tillgänglighet. Med hjälp av den kan man få evenemang teckenspråkstolkade direkt på den egna mobilskärmen. Några döva fotbollsintresserade tog kontakt med Got Event inför Women Champions League kvartsfinalen mellan BK Häcken och Paris Saint-Germain på Bravida Arena den 20:e mars.

Teckenrapport har intervjuat Pernilla Norberg som var en av dem. Pernilla berättar om hur hon fick veta om denna möjlighet och hur upplevelsen var för henne och hennes vänner.

Pernilla berättar att hon fått höra av vänner som tidigare använt sig av teckenspråkstolk i idrottsevents via appen Got Event Tillgänglighet som varit nöjda. Teckenspråksforum, ett medborgarkontor för döva i Göteborg stad har också marknadsfört denna möjlighet. Till slut bestämde Pernilla tillsammans med sina vänner att testa detta själv på matchen de önskade se.

Först köptes biljetterna och därefter mailade Pernilla Got Event och bad om att få matchen teckenspråkstolkad samt talade om vilken sektion och sittplatser de bokade. Efter det fick hon information om hur de skulle göra dagen innan eventet, bland annat behövde de ladda ned Got Event-appen.

På matchen fanns teckenspråkstolken på plats, dock i ett annat rum tillsammans

med kommentatorerna och översatte allt som sades synligt i appen i Pernillas mobil. Pernilla som tidigare gått på två matcher utan teckenspråkstolkning kunde konstatera att den här gången var upplevelsen över förväntan och tillgängligheten hög. Nu fick de all information som de annars hade missat, som varför domaren blåste av spelet samt att kunna följa kommentatorerna hela tiden. Nackdelen var att man behövde hålla i mobilen under hela matchen. Det kändes konstigt att vara beroende av mobilen och samtidigt titta på matchen men det kanske är en vanesak.

I dagsläget erbjuds denna tjänst bara i Göteborg, vilket är tråkigt säger Pernilla som rekommenderar att om har planer på att besöka Göteborg och till exempel Gothenburg Horse Show eller någon ishockeymatch ska ni be om teckenspråkstolk via Got Event.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Döva kvinnor har högre personlig tillväxt än döva män

9 april 2024

Foto: MItxi. UPV/EHU

Amaia Jauregi-Orbe är en pedagog och universitetslektor och hon har gjort en doktorsavhandling vid Basque Countrys universitet, Spanien. Avhandlingen handlar om det psykosociala välbefinnandet hos döva människor och har identifierat flera viktiga faktorer som påverkar deras livskvalitet. Bland annat påverkas det upplevda välbefinnandet av ålder och utbildningsbakgrund.

I sin avhandling undersökte Amaia hur personliga, audiologiska, språkliga och kulturella, familje-, utbildnings- och yrkesmässiga faktorer påverkar döva människors välbefinnande. Genom att analysera dessa faktorer lyckades Amaia

identifiera viktiga trender och framtida forskningsområden som tidigare inte har fått tillräcklig uppmärksamhet. Amaias forskning anses vara en viktig milstolpe inom området och förväntas bidra till en ökad förståelse för denna samhällsgrupp samt informera framtida forskning och politik.

Forskningen, som omfattade 166 vuxna döva personer med varierande språkliga och kulturella bakgrunder. En av de största upptäckterna i studien är att kvinnor inom dövsamhället har högre nivåer av personlig tillväxt än män. Denna observation överraskade till och med Amaia själv, som trodde att det var tvärtom. Anledningen till det resultatet kan bero på att det finns särskilda stödsystem och resurser för döva kvinnor som främjar deras självständighet och förmågor.

Studien visade också stora skillnader kopplade till ålder, där personer under 30 år upplevde högre självkänsla, större socialt stöd och större personlig tillväxt än äldre personer gjorde. Amaia tror att detta delvis kan bero på den mer inkluderande utbildning som de yngre fått.

Utbildningsnivån visade också sig vara avgörande för välbefinnandet, där de med universitetsutbildning hade högre nivåer av självkänsla, personlig tillväxt och socialt välbefinnande jämfört med de med enbart grundläggande utbildning. Avhandlingen avslöjade även att de personer som förlorat sin hörsel innan de lärt sig prata, men som gick i vanliga skolor, hade högre självkänsla än de som gick i specialskolor.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com